No. 8. 1844.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS- BLAD.

ZONDAG 21 JANUARIJ.

De STAATSRAAD, GOUVERNEUR der Provincie *Noord-Braband*, ontvangen hebbende eene missive van Zijne Excellentie den Heere Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 29 December jl., n°. 126, 9e afdeeling, houdende: dat in den laatsten tijd, het hem is gebleken, dat er veelvuldige nalatigheid plaats heeft in het aangeven van paarden, welke met kwaden droes zijn behebt, en van runderen, welke door de longziekte zijn aangetast, en dat de bedoelde aangifte, als kort vóór de noodzakelijke afmaking of den dood van het vee geschiedende, blijkbaar alleen gedaan wordt, om de bepaalde schadeloosstelling te genieten; — dat hij zich dan ook heeft genoodzaakt gezien, om, uit hoofde van gemelde reden, onderscheidene aanvragen om vergoeding af te wijzen; — dat, ten einde echter in deze eenen vasten maatstaf te kunnen aannemen, bij het beoordeelen van de vraag, of er al of niet nalatigheid in de aangiften bestaat, de heer Directeur van 's Rijks Veeartsenijschool daaromtrent door hem is geraadpleegd; — dat hij thans deswege antwoord bekomen heeft; en dat te rekenen *van 1 Februarij aanstaande*, in den gewonen regel, door hem zullen afgewezen worden:

1°. Alle aanvragen om vergoeding voor gedoode paarden, ten gevolge van den kwaden droes, indien er niet minstens *drie* weken tusschen de aangifte en het voorstel tot afmaking zijn verloopen, in den loop van welke de genezing zal moeten zijn beproefd.

2°. Alle aanvragen om vergoeding voor de bekleedselen van rundvee, hetwelk aan de longziekte is gestorven, indien er niet minstens *veertien* dagen tusschen de aangifte en het sterven van gemeld vee zijn verloopen, gedurende welke de genezing zal moeten beproefd zijn.

En eindelijk, dat, vermits er echter op beide genoemde ziekten, zoo als op alle ziekten, uitzonderingen bestaan, door hem, wanneer er zoodanige uitzonderingen plaats hebben, ook de daartoe betrekkelijke aanvragen om vergoeding, door des Gouverneurs tusschen- [illegible] verslagen door hem, voor zoo veel noodig, aan den heer Directeur van 's Rijks Veeartsenijschool te *Utrecht*, ter beoordeeling zullen worden toegezonden, alvorens aan de daartoe betrekkelijke aanvragen om vergoeding gevolg zal worden gegeven.

Heeft goedgevonden en verstaan, het bovenstaande, door middel van het *Provinciaal Blad*, te brengen ter kennis van de Kommissien van Landbouw en van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt, van 's Rijks Veeartsen, van heeren Distrikts-Kommissarissen en van de Besturen der Steden en Gemeenten in deze Provincie, tot informatie en narigt respective; wordende gezegde Besturen tevens uitgenoodigd, de veehouders in hunne Stad of Gemeente daarvan te verwittigen.

's Hertogenbosch, den 2 Januarij 1844.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,
A. J. BORRET.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 18den Januarij.

De discussiën over het adres van antwoord duren in de kamer der afgevaardigden nog voort. In de zitting van eergisteren (den 16den) heeft de rede van den heer *Thiers* de meeste opmerking getrokken, niet omdat hij eenige nieuwe denkbeelden de staatkunde betreffende ontwikkelde, maar, zich weder geheel aan de zijde der oppositie scharende, met veel talent over een aantal zaken sprak: over zijn eigen staatkundig leven sedert 1839, de bekende coalitie, over Egypte en den veldtogt van 1840, het regt van onderzoek, de veel besprokene, maar nog niet aangebodene dotatie-wet, de revolutionnaire stedelijke raad van Angers, enz., besluitende een en ander met te zeggen, dat hij bij het tegenwoordig kabinet niet dan weifeling zag, verderfelijk voor het land en verderfelijk voor de kroon. — De minister van binnenlandsche zaken, *Duchatel*, heeft den heer *Thiers* beantwoord, zijne onderscheidene aanvallen trachten te wederleggen en hem onder anderen toegevoegd dat hij steeds van het tegenwoordig ministerie sprak en den tijd vergat toen hij zelf aan het bewind was; ten aanzien van de wet op de dotatie, merkte de minister aan, dat deze nog niet eens aangeboden was, zoodat alle aanmerkingen ijdel waren; wat overigens zijn bijzonder gevoelen betrof, hij oordeelde die wet noodig en nuttig en zou wanneer hij de kroon aanried ze aan te bieden, de verantwoordelijkheid daarvan geheel op zich nemen. — Nadat de heer *Thiers* nog gerepliceerd en de heer *Desmousseaux de Givré* gesproken had, zijn de algemeene discussiën over het adres gesloten geworden.

In de zitting van gisteren zijn de discussiën geopend over de eerste zinsnede van het adres, doch zijn niet ten einde kunnen gebragt worden. Een paar amendementen op deze zinsnede, van de zijde der oppositie voorgedragen, en welke moesten te kennen geven dat de voorspoed van Frankrijk niet zoo bloeijend was als in de openingsaanspraak gezegd werd, werden verworpen, nadat de minister van landbouw door cijfers en berekeningen het tegendeel had zoeken te betoogen.

Heden morgen liep de discussie over een amendement, altijd op de eerste zinsnede, van een lid der oppositie, den heer *G. de Beaumont*, strekkende om de staatkunde van het ministerie af te keuren; dit amendement werd door den minister van binnenlandsche zaken, *Duchatel*, bestreden en door den heer *Billault* verdedigd.

Men ziet met belangstelling den uitslag der discussie van het adres te gemoet, vooral ten aanzien van sommige punten. Zoo is door de heeren *Cordier* en de *Courtay*, een amendement voorgesteld, om aan het slot van het adres de woorden weg te laten: De openbare meening schandvlekt misdadige huldebeloouingen.

— De hertog *van Fitz-James*, die te Londen, in een daar door hem in het licht gegeven stuk, den hertog *van Bordeaux* koning van Frankrijk, heeft genoemd, heeft thans, na zijnen terugkeer in Frankrijk eenen brief aan den minister *Guizot* openbaar gemaakt, waarin hij de regering als het ware uittart om hem in regten te vervolgen. » In mijn geslacht, zegt hij daarin, is men gewoon het hoofd niet te buigen, dan op het schavot.« Hij zinspeelt daarbij op *Karel I* van Engeland, wien de hertog, die uit een bastaard van een der *Stuarts* is voortgesproten, onder zijne voorouders telt. De *Gazette* deelt op geruchte mede, dat de hertog voor het hof der Pairs zou gedagvaard zijn.

— De verantwoordelijke schrijver der *Gazette de France* is van het tegen hem bij verstek geslagen vonnis in oppositie gekomen. Gisteren is die zaak voor het hof van assises behandeld, en de schrijver vrijgesproken geworden.

— Tot dusverre bevestigt zich het berigt van den dood des hertogs *van Angoulême* niet.

— De tijdingen uit Madrid gaan tot den 12den. De heer *Martinez de la Rosa* was naar Parijs vertrokken; het gouvernement had geweigerd de door den generaal *Narvaez* aangebodene demissie als kapitein-generaal aan te nemen.

— Ter beurze van heden (18 *Januarij*) waren genoteerd: 5 pCt. 124,40; 3 pCt. 82,35; Nap. r. 106,45; Spanje 30¾; Passive 5 drie achtste; Rom. L. 105½.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 20sten Januarij.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Woensdag is ingekomen eene missive van den Hoogen Raad der Nederlanden, waarbij namens dat collegie wordt aangeboden eene lijst van zes personen, die in aanmerking kunnen komen bij de te houden verkiezing van drie kandidaten voor het lidmaatschap van den Hoogen Raad, in de plaats van wijlen den heer *van Nes van Meerkerk*. Deze lijst bestaat uit:

1°. den heer mr. *Johannes Jacobus van der Hagen* [illegible] *Heuvel*, raadsheer in het provinciaal geregtshof in Utrecht; 2°. den heer mr. *Justinus Cornelis Voorduin*, raadsheer in het provinciaal geregtshof in Utrecht; 3°. den heer mr. *Johan* [illegible] baron *van* [illegible] *Goltstein*, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, [illegible] substituut-advocaat-fiscaal bij het hoog militair geregtshof [illegible] 4°. den heer mr. *Christiaan Johannes de* [illegible] regter in de arrondissements-regtbank te [illegible]

Pieter Verloren, raadsheer in het provinciaal geregtshof in Utrecht, en 6°. den heer mr. *Benedictus van den Velden*, officier van justitie bij de arrondissementsregtbank te 's Gravenhage.

Wordt besloten den dag der verkiezing der drie candidaten nader te bepalen.

De heer *van Goltstein* acht zich verpligt te verklaren, dat hoezeer hij hoogelijk vereerd is over de aanwijzing door den Hoogen Raad, op hem gevallen, hij niet verlangt, zijne tegenwoordige betrekking van volksvertegenwoordiger te verlaten, zoodat hij verzoekt, dat zijne geachte ambtgenooten op hem geene aandacht vestigen.

Is ontvangen een aantal verzoekschriften, waarvan de meeste bedenkingen inhouden tegen de voorgedragen belastingswet op de bezittingen. Zij zijn onder anderen van ingezetenen, landeigenaren enz., van Noord-Braband, Gelderland, Zuid-Holland, Noord-Holland, Vriesland, Overijssel, van Gedeputeerde Staten van Limburg enz.; wijders adressen houdende bezwaren tegen den accijns op den turf enz. — Verzending aan de Commissie.

De Centrale Afdeeling doet verslag: 1°. op het ontwerp van wet, tot regeling der bijzondere fondsen, en 2°. op dat tot opheffing en afsluiting der bijzondere fondsen. Wordt besloten, de beraadslagingen over die ontwerpen te houden op vrijdag.

De Voorzitter deelt mede, dat door de afdeelingen tot rapporteurs over het ontwerp van wet, wegens de vorderingen van Z. M. den Graaf van Nassau, benoemd zijn de heeren *van Akerlaken*, *Scheers van Harencarspel*, *Uytwerff Sterling*, *Faber van Riemsdijk* en *Hinlopen*.

Aan de orde van den dag is de voortzetting der beraadslaging over het voorstel der Commissie voor de verzoekschriften betrekkelijk een stuk van *P. M. S. Cats*, te 's Gravenhage, bevattende twee ontwerpen tot regeling der finantiële omstandigheden van het Rijk.

De Commissie heeft namelijk in de laatste zitting voorgesteld omtrent dit verzoekschrift over te gaan tot de orde van den dag, welk voorstel alstoen bestreden werd. — Na eenige discussie, waaraan de heeren *de Monchy* en *Duymaer van Twiss*, ter verdediging, en de heeren *van Dam van Isselt*, *de Jong* en *van Goltstein*, tot bestrijding dezer conclusie, deel namen, is met 29 tegen 18 stemmen het voorstel der Commissie afgewezen, en alzoo besloten het verzoekschrift ter griffie neder te leggen.

Tegen de orde van den dag hebben zich verklaard de heeren *Verwey-Mejan*, *Scheers van Harencarspel*, *Modderman*, *Brouwer*, *Rait*, *Corver Hooft*, *van Rosenthal*, *Faber van Riemsdijk*, *Michiels van Verduynen*, *van Goltstein*, *Kniphorst*, *Corneli*, *Tromp*, *Mutsaers*, *van Panhuys*, *Schooneveld*, *de Jong*, *Nederburg*, *Gouverneur*, *Repelaer van Rijckevorsel*, *Menso*, *Boreel*, *de Man*, *van den Bosch*, *van Dam van Isselt*, *Luzac*, *van Heeckeren* en *Luyben*.

Voor de orde van den dag hebben gestemd de heeren *Cost-Jordens*, *Enschedé*, *Snouck Hurgronje*, *Hooft*, *Bruce*, *van Bleyswijk*, *van Akerlaken*, *van Rappard*, *Tresling*, *Hinlopen*, *Telting*, *Buma*, *van Nagell*, *de Backer*, *de Monchy*, *Duymaer van Twiss*, *Star Busmann* en *Gevers*.

De Commissie brengt vervolgens verslag uit, bij monde van den heer *de Monchy*: 1°. op een adres van *R. Pardo*, commissionair in effecten te Amsterdam, een plan mededeelende tot eene negotiatie van duizend millioen à 3-pCt. De Commissie stelt de orde van den dag voor. Ook dit ondervindt wederom bezwaar, en met 27 tegen 18 stemmen wordt dit voorstel afgewezen, en daarentegen besloten het adres ter griffie te deponeren.

Voor de orde van den dag hebben gestemd de heeren *Cost-Jordens*, *Corver Hooft*, *Enschedé*, *Snouck Hurgronje*, *Hooft*, *Bruce*, *van Bleyswijk*, *van Akerlaken*, *van Rappard*, *Tresling*, *Hinlopen*, *Telting*, *Buma*, *Backer*, *de Monchy*, *Duymaer van Twiss*, *Star Busmann* en *Gevers*.

En 2°. brengt de heer *de Monchy* verslag uit op een stuk, waaronder gesteld zijn de woorden: *pro patria*, en houdende plan van eene geldleening, bij wijze van loterij. Dit stuk, niet onderteekend zijnde, en dus niet aan de vereischten voldoende, stelt de Commissie voor, daaromtrent over te gaan tot de orde van den dag. — Dienovereenkomstig wordt besloten.

Door den heer *de Jong* wordt verslag gedaan op een verzoekschrift van den heer *G. A. van der Biesen*, die zich beklaagt, dat er door het Departement van Justitie subsidiën verstrekt worden aan het *Journal de la Haye*, het Nederlandsch Nieuwsblad, het Gentsche en andere bladen, en die betoogt, dat bij het ophouden daarvan, de schatkist een aanmerkelijk voordeel trekken zou. De Commissie stelt voor, nopens dit adres over te gaan tot de orde van den dag.

Hiertegen komen op de heeren *Bruce*, *van Goltstein*, *Kniphorst*, *Duymaer van Twiss* en *Luzac*, die, hetzij het nederleggen van het verzoek ter griffie voorstaan, hetzij een voorstel van den heer *van Goltstein* ondersteunen, om het adres, ten fine van informatie, te verzenden aan Zijne Exc. den Minister van Justitie. De heer *de Jong* heeft het voorstel der Commissie verdedigd, hetwelk door den heer *Schooneveld* wordt ondersteund. Sommige leden stonden wel het denkbeeld voor, dat het ministerie organen behoorde te hebben, om zich te verdedigen, maar meenden, dat het daarvoor dan opentlijk moest uitkomen en gelden behoorde aan te vragen.

Ter stemming overgegaan zijnde, is het voorstel der Commissie om over te gaan tot de orde van den dag, verworpen met eene meerderheid van 33 tegen 12 stemmen. Voor hebben gestemd de heeren *Backer*, *de Monchy*, *Corver Hooft*, *Enschedé*, *Snouck Hurgronje*, *Hooft*, *van Bleyswijk*, *Schooneveld*, *Tresling*, *Telting*, *Hinlopen* en *de Jong*.

Derhalve thans besloten zijnde tot het nederleggen van het verzoekschrift ter griffie, wordt in omvraag gebragt het verzenden van hetzelve bij afschrift aan Z. Exc. den Minister van Justitie, ten fine van informatie. Ook daartoe wordt besloten met eene meerderheid van 26 tegen 19 stemmen.

Tegen hebben gestemd de heeren *Kniphorst*, *van Bleyswijk*, *van Akerlaken*, *van Rappard*, *Schooneveld*, *Tresling*, *Hinlopen*, *Telting*, *Buma*, *Gouverneur*, *Repelaer van Rijckevorsel*, *Backer*, *Menso*, *de Monchy*, *Faber van Riemsdijk*, *Enschedé*, *Snouck Hurgronje* en *Hooft*.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren zijn ingekomen vier verzoekschriften, tegen het aanhangig ontwerp van wet nopens eene belasting op de bezittingen; zijnde van grondeigenaren in Noord-Braband, te Amsterdam en Rotterdam; en van regenten van het Instituut voor Doofstommen te Groningen. — Verzending naar de Commissie *ad hoc*.

Door de commissie tot de verzoekschriften worden eenige verslagen uitgebragt.

Aan de orde is de discussie over het ontwerp van wet houdende regeling van uitgaven ten laste van op te heffen bijzondere fondsen; dit ontwerp wordt met eene meerderheid van 44 tegen 42 stemmen aangenomen.

Vervolgens is beraadslaagd over het ontwerp tot opheffing en afsluiting van bijzondere fondsen. Ter stemming overgegaan zijnde, is het ontwerp met algemeene stemmen aangenomen. — Daarna wordt de vergadering gescheiden.

— Aan de leden der Kamer is dezer dagen rondgezonden het navolgend nader gewijzigd ontwerp van wet, houdende aanvulling der Instructie voor de Algemeene Rekenkamer.

WIJ WILLEM II, enz.

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de letterlijke toepassing der slotbepaling van art. 27 der wet van den 5den October 1841 (*Staatsblad* n°. 40) bezwaren oplevert, welke, zonder het doel der wet te verijdelen, kunnen worden opgeheven.

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Art. 1. Werken of leverantiën, bedongen bij contracten, aangegaan in het dienstjaar over hetwelk daarvoor de noodige gelden op de staats-begrooting zijn toegestaan, worden ten laste der begrooting van dat dienstjaar verevend, al zijn dezelve in het eerstvolgend jaar opgeleverd.

Zulks geschiedt even eens met de schadeloosstellingen en verdere kosten der onteigeningen, ter zake dier werken gedaan.

De vorderingen, bij dit artikel bedoeld, moeten *voor* den 31sten October door de belanghebbenden ingeleverd, en *voor* den 30sten November ter kennis van de Algemeene Rekenkamer worden gebragt.

Art. 2. Contracten, welke een volgend dienstjaar betreffen, maken daarvan bepaaldelijk melding.

De uitgaven daaruit voortvloeijende worden, in voege als in art. 1 vermeld, ten laste van zoodanig dienstjaar gebragt.

Art. 3. Onderhoudswerken en leverantiën over meer dan één dienstjaar loopende, zoo mede de uitgaaf voor huur van een gebouw, pand, perceel of erf, worden verevend ten laste der begrooting van het jaar, waarin de verschuldigde termijn vervalt, tenzij bij de staatsbegrootingen zelven anders ware bepaald.

Art. 4. De bepalingen dezer wet zijn ook toepasselijk op alle uitgaven, welke *voor* den laatsten December jongstleden bij de Algemeene Rekenkamer bekend geweest en door de schatkist, bij wijze van crediet-opening betaald geworden zijn.

Lasten en bevelen, enz.

— Bij onderscheiden dezer dagen genomen besluiten, heeft Zijne Majesteit aan den gepensionneerden kolonel der cavalerie *J. J. G. Marsabeck*, den gepensionneerden kapitein der artillerie, met rang van majoor, *W. Koopman*, den gepensionneerden ritmeester *A. J. Sasse van IJsselt*, den gepensionneerden kapitein der artillerie *H. Brongers*, den gepensionneerden kapitein der infanterie *T. Hackstroh*, en de gepensionneerde 1ste luitenants der infanterie *D. van Haeften* en *P. L. Reepmaker*, vergunning verleend tot het voortdurend dragen van de activiteits-uniform van het wapen, waartoe zij respectivelijk hebben behoord.

— Bij besluit van den 1sten Januarij 1844, n°. 58, is aan den 1sten luitenant *J. N. van Driesen*, van het 6de regement infanterie, het pensioen toegelegd.

Bij besluit van den 8sten derzelfde maand, n°. 69, is aan den majoor op non-activiteit, jhr. *J. R. R. de Bellefroid*, op het daartoe door hem gedaan verzoek, het pensioen verleend, onder toekenning van den rang van luitenant-kolonel, zonder bezwaar der schatkist.

— Bij twee verschillende besluiten, is door Zijne Majesteit aan de hierna gemelde officieren van het corps maréchaussée het pensioen verleend, als:

aan den luitenant-kolonel *F. G. Chanel*, onder toekenning van den rang van kolonel, zonder bezwaar der schatkist;

aan den kapitein *K. Mancel*, en

aan de 1ste luitenants *J. van Giessen* en *F. L. van der Putt*;

en wijders bij hetzelfde corps benoemd:

tot majoor titulair, de kapitein *J. J. C. Hoppenbrouwers*, van het corps;

tot kapitein, de 1ste luitenant *P. Oliviers*, mede van het corps, en in zijnen rang en ancienneteit bij voorschreven corps overgeplaatst, de 1ste luitenant *J. W. Kröller*, van het 5de regement infanterie.

— Zijne Majesteit heeft, bij besluit van den 13den Januarij 1844, n°. 60, ter vervulling der met 1°. Januarij jl. ontstane vacaturen in de provinciale collegiën van toezigt op de kerkelijke administratiën bij de Hervormden, benoemd:

In *Noord-Braband*: op nieuw, den heer *L. H. Rijsterborgh*, agent van het domein te Klundert;

en in plaats van jhr. *Martini van Geffen*, die verzocht heeft niet weder benoemd te worden, den heer *M. M. Schim van der Loeff*, predikant te 's Hertogenbosch.

— Bij koninklijk besluit van den 15den dezer is tot ontvanger der directe belastingen en accijnzen te Rosmalen c. a. benoemd de heer *C. van der Schoot*, thans adjunct-commies bij het provinciaal gouvernement in Noord-Braband, in plaats van den heer *H. van der Burg*, die tot ontvanger te Abcoude en Baambrugge benoemd is.

— H. K. H. Mevrouw de Prinses *Albert* van Pruissen is den 12den dezer op hare terugreis van Rome naar Berlijn, door Augsburg gekomen.

— Volgens sommigen onzer bladen zijn er dezer dagen pogingen aangewend om den heer Mr. *P. L. Begram van Jaarsveld*, president van de arrondissements-regtbank te Gorinchem, de portefeuille van finantiën te doen opdragen.

— Uit Gorinchem schrijft men:

» Men wil met eenige zekerheid weten dat het 4de of stafbataillon van het 6de Regiment Infanterie, alhier in garnizoen, met Mei e. k. naar 's Bosch zal worden verlegd, terwijl alsdan het 2de Bataillon van het 8ste Regement, thans te Breda in bezetting, hetzelve in deze vesting zoude vervangen."

— In de *Nijmeegsche Courant* leest men:

» De Kamer van koophandel en fabrijken te dezer stede heeft dezer dagen, bij een uitvoerig adres, aan Z. Exc. den heer minister van binnenlandsche zaken gerigt, het groot belang voor den handel van Nederland betoogd, om den Amsterdamschen Rijn-spoorweg van Arnhem over deze stad tot Keulen, langs den linker Rijn-oever, te verlengen. De gronden, in hetzelve aangevoerd, zijn: de kortere afstand en het meer geschikte terrein aan die zijde, het voordeel om zoo vele steden als mogelijk in de rigting van dezen spoorweg op te nemen, en eindelijk het belang voor Amsterdam, ja voor geheel Nederland, om met den spoorweg, even als met den Rijn-Belgischen, *in* de stad Keulen zelve te kunnen komen.

» Wij wenschen, dat dit adres den gewenschten uitslag moge hebben, waardoor de welvaart en bloei van deze stad zeer zeker zouden herleven, terwijl integendeel, indien de spoorweg langs den regter Rijn-oever wierd gelegd, de volstrekte ondergang van den Nijmeegschen handel is te gemoet te zien."

— Uit Arnhem schrijft men, dat in den nacht van den 16den ten huize van den heer *J. M. Rosenek*, te Wageningen, een allerbelangrijkste diefstal gepleegd is. Men heeft aldaar in het kantoor ingebroken en daaruit medegenomen de ijzeren geldkist, waarin zich ongeveer *f* 5000 aan goud- en zilvergeld, benevens bankbilletten en coupons moet hebben bevonden. De ijzeren geldkist, waarvan de bodem verbroken was, heeft men den volgenden morgen in eene weide onder Wageningen teruggevonden, waarbij eenige papieren van eigendomsbewijzen en eenige obligatiën verstrooid lagen. De dader of daders van den diefstal zijn onbekend.

— De heer *I. P. Schouberg*, aan wien de penningkunde reeds zoo vele fraaije voortbrengsels der graveerkunst te danken heeft, heeft thans wederom eenen schoonen gedenkpenning vervaardigd en in het licht gegeven, op het overlijden van Z. M. Koning *Willem Frederik*, Graaf *van Nassau*.

De voorzijde der medaille stelt de zeer gelijkende beeldtenis van den overleden Vorst voor, met het randschrift:

GULIELMUS I PER XXVII ANNOS REX NEERLANDIAE;

d. i.:

Willem I, gedurende 27 jaren Koning der Nederlanden.

De keerzijde stelt eene gesluierde, treurende Maagd voor, in eene zittende houding. In hare linkerhand heeft zij eene omgekeerde fakkel, waarvan het licht wordt uitgebluscht. Haren regterarm heeft zij om eene lijkurne geslagen, terwijl zij in die hand, een krans van *immortelles* houdt. — Op het voetstuk der lijkurne leest men:

XII DEC. MDCCCXLIII,

zijnde de sterfdag van Koning *Willem I.* — Onder aan den penning leest men:

NATUS XXIV AVG; MDCCLXXII;

d. i. geboren den 24 Augustus 1772.

Het omschrift is aan den Latijnschen dichter *Claudianus* ontleend:

LONGAQUE PERPETUI DUCENT IN SAECULA FASTI;

d. i.: De onvergankelijke Geschiedrollen zullen zijnen naam of roem tot aan de meest verwijderde eeuwen overbrengen.

Naar men verneemt, heeft de heer *Schouberg* een zilveren en bronzen exemplaar van dezen Gedenkpenning, welke gerangschikt mag worden onder de fraaiste, die door dezen bekwamen stempelsnijder vervaardigd zijn, aangeboden aan Z. M. den Koning, aan de Prinsen van het Koninklijk geslacht, aan Z. M. den Koning van Pruissen en aan H. K. H. Prinses *Albert*.

— Volgens de van Regeringswege opgemaakte tabellen, bedroeg de bevolking dezes Rijks op Januarij 1843, 2,957,473 zielen.

— Uit Curaçao zijn berigten ontvangen van den 15den November. Dezelve zijn gunstig ten opzigte van den gevallen regen. Overal was men bezig den nu vruchtbaar gewordenen grond te bearbeiden; inzonderheid was de bedrijvigheid groot op 's Rijks etablissement *Plantenrust*, hetwelk, naar een stelsel van waterpasse begreppeling, tot de nopal- en andere cultuur in gereedheid werd gebragt, door vrije lieden, welke volgens taak werden betaald en nu veel meer en beter werkten dan voorheen, toen zij op daggeld arbeidden. Te Aruba werd wederom op nieuw veel goud gevonden; een ieder was daar weder aan het graven gegaan; enkele personen hadden binnen weinige dagen ettelijke ponden gouds bijeenverzameld.

ALLERLEI.

Britsche Zonderlingheden.

John Elwes liet bij zijn overlijden 800,000 p. st. na; geheele wijken in Londen hoorden hem toe, en toch leefde hij ongeloofelijk gierig. Hij woonde in den hoek van een zijner huizen; twee wrakke stoelen en eene oude tafel maakten al zijne meubelen uit. Het voedsel waarmede hij zijn leven onderhield bestond uit voorwerpen die een dier dikwijls zou versmaad hebben; maar het zonderlingste van dezen ongehoorden gierigaard was dat, hij geld leende aan lieden van wie hij dikwijls berekenen kon dat hij het nimmer zou terug ontvangen; aan kooplieden die op het punt stonden van bankroet te slaan, aan hooge verkwistende personen, en dat hij zich met de gevaarlijkste speculatie inliet. Op die wijs verloor hij verscheidene millioenen. Toen een zijner zonen huwde gaf hij hem geen enkelen schelling uitzet, de bewilliging tot het huwelijk was het eenige wat, de gierigaard gaf.

Lord *Rokeby* droeg een baard, die hem tot aan de borst reikte, en dat in een tijd toen [illegible] afgeschoren had. Hij werd alzoo doorgaans voor eenen Turk gehouden. De genezende kracht van het water werd door hem genoemd, lang voor dat de geneeskunde er iets mede ophad. Op zijne tafel verscheen noch wijn, noch likeur, koffij noch thee. Op zijne landgoederen liet hij vele fonteinen daarstellen, en wie veel water dronk die was zeker van zijne gunst. Des winters sliep hij met een open venster. Van de geneesheeren had hij den grootsten afkeer, nimmer verlangde hij hunne hulp. Hij bereikte den ouderdom van acht en tachtig jaren.

In het vondelingshuis [illegible] te Parijs, moest een schoorsteen geveegd worden, eene kleine Savoyard klimt in denzelven, hij ontdekt eenen reuk van brandend roet, en werkelijk ontvlamt beneden hem eene verzameling roet, hetwelk in eene diepte aangeglommen was; hij wilde naar beneden klimmen maar het was te laat: het vuur verspreidt zich langs de geheele binnenzijde, en klimt met eene buitengewone snelheid; in dit dringend gevaar schiet hem niets anders over dan naar boven te klimmen, de rook verstikt hem bijna en het ontvlammend roet verschroeide hem de beenen toen hij den uitgang bereikte, doch hier ontmoette hij eenen nieuwen hinderpaal; de opening der kap was te naauw, zijn moed en krachten verdubbelende, gelukt het hem, door bovenmenschelijke pogingen, de kap los te rukken, en naar beneden te doen storten; de uitgang nu vrij zijnde, omringde hem een nog veel verschrikkelijker gevaar, de hoogte des schoorsteens was drie Nederl. ellen van den top van een zeer steil afhellend dak, en daaraan eene zeer wrakke goot; intusschen moest hij geene seconde wachten, want de geheele schoorsteen was niet dan een fornuis; de omstanders, welke geene hulp konden toebrengen, wachtten met angst en waren met schrik vervuld, toen dit moedig kind op den top van het dak sprong, hij had echter zijne berekening niet goed gemaakt, want hij kon zich daarop niet staande houden en gleed naar beneden, [illegible] gelukkig de rand eener uitstekende pan grijpt welke hem [illegible] rukt hij eenige pannen los en maakt eene opening groot genoeg om den zolder in te klimmen. Dit arm kind [illegible] men toestand, een gedeelte van zijne beenen [illegible] heeft hem alle hulp toegebragt [illegible] het gesticht te blijven, verlangende naar zijnen meester terug te keeren.

Laastleden woensdag avond werd het Bredasche Publiek, hetwelk zoo zeer in staat is, ware talenten te waardeeren, op het allerangenaamst onthaald, door eene *Soirée Musicale*, gegeven in de zaal van den Schouwburg, door de jeugdige en zeer verdienstelijke Pianiste, Mejufvrouw *Rosalie Girschner* en den Heer *A. van Gelder*, eersten hoboïst van het Groot Theatre te Toulouse.

De stukken door de jeugdige Virtuose, even bevallig als ongekunsteld uitgevoerd, hebben de algemeene belangstelling ten einde toe gaande gehouden en der kunstenares de grootste toejuiching doen verwerven. Kracht van uitdrukking, fiksche en nooit missende aanslag in de moeijelijkste passages, netheid en wegslepende zachtheid in de harmonische voorstellingen, gingen bij het spel van Mejufvrouw *Girschner* gepaard met eene onbegrijpelijke vlugheid en duidelijkheid, die zelfs den minsten kenner het juiste denkbeeld van den Componist deden begrijpen.

Evenzeer hebben ook de Stukken, door den heer *van Gelder* gegeven, algemeen bevallen; de krachtige en vlugge uitvoering, gevolgd door den zachtsten toon der Herdersgezangen aan de Hoboë zoo eigen, boeiden ieders aandacht en bragten de aangenaamste gewaarwordingen te weeg. Neemt men daarbij in aanmerking de zeldzame moeijelijkheid van het Instrument, en denkt men aan de wegglijdende, aangename en als het ware in de verte verdwijnende en weder naderende toonen daarop voortgebragt, dan mag men den heer *van Gelder* met alle regt virtuoos op de Hoboë noemen.

Het is op verzoek van eenige Heeren Liefhebbers, dat Mejufvrouw *Girschner* en de Heer *van Gelder*, aangemoedigd door de beleefde goedkeuring van de Dames en Heeren, welke hunne Soirée met hunne tegenwoordigheid wel hebben gelieven te vereeren, besloten hebben aanstaanden Woensdag den 24 dezer, andermaal eene *Soirée Musicale* in de zaal van den Schouwburg te geven, waartoe de Inteekenings-Lijsten reeds in omloop zijn.

Te dezer gelegenheid mogen wij ook niet nalaten eene welverdiende hulde te brengen aan onzen Stadgenoot, den heer *P. de Ruyter*, Pianomaker te Breda, een waar Kunstenaar in zijn vak en vervaardiger der Piano, waarop Mejufvrouw *Girschner*, op voormelden avond heeft gespeeld, en die ook onbewimpeld heeft verklaard, dat gemelde Piano, zoo inwendig door goeden en aangenamen toon, als uitwendig sierlijkheid, met de beste inlandsche geleverde piano's kan wedijveren, zoo zij dezelve niet overtreft.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (19. *Januarij*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 55 drie achtste, ¼; dito 5 pCt. 100⅞, een zest.; Syndic. 4½ pCt. 94 dert. zest.; Handelm. 138, ½, 139; O. I. 5 pCt. 99 $^{5}/_{16}$; Rijn Spoorweg 93, ½; Aand. Holl. Spoorweg 65½, 67; Ardoins 21 drie zest.; Fransche uitgest. 6 elf zest., ¾; Port. te Lond. 2½ pCt. 47; Oude Russen 108⅞, ½; dito 4 pCt. 91 $^{5}/_{16}$; dito Stiegl. en C. 90¾; Braz. 80.

*** Voor de blijken van deelneming, onzer geëerde Stadgenooten, ter gelegenheid van het overlijden van onze waarde Moeder, Mev. de Wed. VRIJDAG, te *Terheijden*, betuigen wij bij deze onzen welmeenenden dank.

BREDA, den 18. Januarij 1844.

V. VAN GOGH,
E. H. VAN GOGH,
VRIJDAG.

Gewone Verkoopzaal,

Veemarkt, Letter D, N°. 178, te Breda.

Op Woensdag den 24. Januarij 1844 en volgende dag, Publieke Verkooping, van eene *zeer aanzienelijke* partij Meubilaire en andere Goederen, bestaande in: Mahony en Eiken Kabinetten, Mahony Cylinderkast en Hoekbufet, dito Secretaire, Chiffonnières en Bufet met Marmeren bladen, Eiken Chiffonnières en Comodes, eene zeer schoone Eiken Kleerkast, een dito Kantoorkast met bibliotheek, zeer geschikt tot het vervaardigen en bewaren van groote Plans of Teekeningen, Mahony Consol-, Uittrek-, Ronde-, Thee-, Speel-, Nacht- en Waschtafels, verscheidene Stoelen met Paardenharen- en Mattenzittingen, vele Spiegels en Platen met Vergulde en Bruine Lijsten, Pendules en Bloemvazen, Ledikanten, Bedden, Matrassen, Kussens, Wollen- en Katoenen Dekens, Vloerkleeden en Karpetten, Kagchels en Vuurhaarden, Porseleinen Serviezen, Engelsche Lampen, veel Koper-, Tin-, Blik- en IJzer Keukengerief, eenige stukken Linnen, Laken en andere Manufacturen Goederen, een goede Rotkenwagen en Kindermandewagen, een Slee, een mooi Hobbelpaard, enz.

Daags te voren aldaar op de gewone uren te zien.

*** K. H. BODE, Notaris te *'s Prinsenhage*, zal, op den 23. Januarij 1844, ten Huize van J. VAN BECKHOVEN te *Leur*, VEILEN, en op den 6. Februarij 1844, ten Huize van M. KOKX, te *Etten*, VERKOOPEN, telkens des avonds ten 7 uur, voor MARIJN HELMONDS en Kinderen, te *Etten* en *Leur* woonachtig.

1° Koop. Eene HUIZINGE, ERVE en TUIN, gelegen onder de Gemeente *Etten* en *Leur*, op den *Hoogen Bremberg*, Sectie E, N°s. 1152 en 1153, groot 9 Roeden, 54 Ellen.

2° Koop. Een perceel BOUWLAND, gelegen als voor, Sectie E, N°. 1154, groot 23 Roeden, 84 El.

*** K. H. BODE, Notaris te *'s Prinsenhage*, zal, op den 25. Januarij 1844 VEILEN, en op den 8. Februarij 1844 VERKOOPEN, telkens ten Huize van JAN MULDERS, in het *Liesbosch*, onder *'s Prinsenhage*, telkens des avonds ten 7 uur, voor de Erven GORIS OOMEN, te *'s Prinsenhage*.

1° Koop. Een HUIS, ERF, MOESTUIN en WEIDE, gelegen onder *'s Prinsenhage* en *Vareind*, Sectie F, N°s. 250, 251 en 252, groot 11 Roeden, 02 El.

2° Koop. Een perceel BOUWLAND, gelegen als voor, Sectie F, N°. 253, groot 29 Roeden, 10 Ellen.

3° Koop. Een perceel HEIDE, gelegen als voor, in den Polder, Sectie E, N°. 799, groot 34 Roeden.

*** K. H. BODE, Notaris te *'s Prinsenhage*, zal, op den 1. Februarij 1844, bij C. BRUYNINX, op *de Beek*, VEILEN, en den 15. derzelver maand en jaar bij de Wedewe VAN BAAL aldaar, VERKOOPEN, telkens des avonds ten 6 uur,

Voor de Erven ADRIAAN NAALDEN, *Bouwlieden te 's Prinsenhage.*

1° Koop. Eene Kapitale BOUWHOEVE, gelegen onder *'s Prinsenhage* op *Scherrenberg*, bestaande in HUIZINGE, STAL, SCHUUR, KOOI, BAKHUIS, AANSTEDE, HOF, BOOMGAARD, ZAAI- en WEILANDEN, Sectie C, Nummers 64, 144, 152, 153, 155, 161, 161, en Sectie B, N°. 120, groot te zamen 6 Bunders, 88 Roeden, 30 Ellen.

2° Koop. Een perceel HOOILAND, gelegen als voor in de *Kroeten*, Sectie C, N°s. 271, 272, 270, groot 1 Bunder, 67 Roeden, 20 Ellen.

3° Koop. Een perceel HOOILAND, gelegen als voor, in den Polder van *Ooijendonk*, Sectie B, N°. 115, groot 73 Roeden, 30 Ellen.

4° Koop. Een perceel dito, gelegen als voor, Sectie B, N°. 116, groot 1 Bunder, 29 Roeden, 20 El.

5° Koop. Een perceel dito, gelegen als voor, Sectie B, N°. 117, groot 1 Bunder, 66 Roeden, 30 Ellen.

6° Koop. Een perceel BOUWLAND, gelegen als voor in *Kraauwershoek* of *Groote Klomp*, Sectie C, N°. 10, groot 2 Bunders, 71 Roeden, 70 Ellen.

7° Koop. Een perceel BOUWLAND, gelegen als voor, Sectie C, N°. 9 gedeeltelijk, ter grootte van 1 Bunder, 51 Roeden, zijnde het achtenste gedeelte.

8° Koop. Een perceel BOUWLAND, gelegen als voor, Sectie C, N°. 9 gedeeltelijk, ter grootte van 1 Bunder, zijnde het voorste gedeelte.

9° Koop. Een perceel HEIDEGROND, gelegen als voor op *Scherrenberg*, aan de *Postbaan*, Sectie C, N°. 115, groot 1 Bunder, 29 Roeden, 90 Ellen.

De gekavelde EIKENBOOMEN, op voorschreven Goederen staande, worden afzonderlijk op den 2den Zondag verkocht.

Aanwijzing te bekomen bij de Eigenaars voornoemd op de Stede.

Voor de Erven WERMENBOL.

Een HUISJE, ERVE, MOESTUIN en LAND, staande en gelegen te *'s Prinsenhage*, in den Polder, bij het Kadaster bekend Sectie E, N°s. 295, 299, 300, 301, 753, ter grootte van 1 Bunder, 64 Roeden 78 El.

Te aanvaarden in gebruik het LAND met den 11. November 1844, en de HUIZINGE 16 Maart 1845.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.